

Սահմանական պայմանագրերի և
հայ ուղարքական գործադրությունների մասին

Նախագահ Օքանայի վարչությունից կոնգրեսական Ալյան Շիֆին տեղեկացրել են, որ 1923 թ.ին հայ որբերի ձեռքով գործված եւ ԱՍԽ ի այն ժամանակվա նախագահ Կալվին Կովկին որդես Երախտագիտության նշան նվիրված նշանավոր գործը հանրային ցուցադրության է ներկայացվելու առաջիկա աշնանը ծրագրված մի միջոցառման ժամանակ, Վաշինգտոնից տեղեկացնում է ՀՅԴ Դայդասի գրասենյակը:

Այս հայտարարությունը գիտունակությանը է ընդունվել կոնգրեսական Շիֆի եւ սենատոր Մարիի Կողմից, որըն կոնգրեսում իրենց գործընկերների հետ կոչ էին հղել Սպահակ տուն թույլատրելու հիշյալ գործի ցուցադրությունը: Օքանայի վարչությունը, ըստ Երևանութիւնի գգութանալով թուրքական հակազդեցությունից, չէ թույլատրում Սպահակ տաճարութիւնի համեմ եւ 2013-ի դեկտեմբերին Սմիթոնյան ինստիտուտի թանգարանում հիշյալ գործի ցուցադրության համար արտնություն համար:

Uw, hrnf, Ҫujususuňı t,

այլակերտությունը, եւ ընդիմությունը դասական ինաստով միավորվելու դեմքում, եւ անգամ ՀՀԿ-ականներից ոմանց վրա ունեցած տարբեր լծակների օգտագործման դարագայում մոգական 70 ձայնը ուս հանգիս կարող է իմբն ունենալ՝ ուզած որոշում մեծ ցանկության դեմքում անցկացնել կարողանալով։ Բայց սա՝ դասական սխեմաների, կամ էլ՝ հսակ եւ հանրությանը հասկանալի նորատակդրում ունենալու դեմքում, եւ ոչ թե տարբեր նորատակներով հմիտացիաների։ Բայց մի ճոռացե՛, սա Հայաստանն է, այստեղ ընդդիմությունն այնքան էլ ընդդիմություն չէ, այլընտանի այնքան էլ այլընտան չէ, մեզ մոտ բաղադրիտյան կանոններից ոչ մեկը չի գործում, այնպես որ՝ ոչ ոք չօգիտե, թե դեռ առաջիկայում ո՞ր դահին ո՞ր գործոններն են ազդեցություն ունենալու, եւ ո՞ր դահին վեճակությունը մեծամասնությունը գոլփս կրե՛ի մի կերպ (հազիվ 67 ձայնով), ինչու օժդության հարկը հանելու դեմքում էր, եւ լիարժե՛, դեռ մի քան էլ ավելի՝ ինչու Աժ նոր նախագահի դաւադանում Գալուս Սահակյանի ընտրվելու դեմքում էր։

Մյուս կողմից էլ այժմ առավել բան անհականալի են մի շարf ԲՀԿ-ականների արդարացումները, թե իրեն վվեարկել են ԱԺ նախագահի դաշտում ինքնառաջարված Դանա Բագրատյանի օգին (օրինակ Տիգրան Ուրիխյանը իր մասով դնորս էր դա)՝ փաստացի ակնարկելով, թե միայն ՀԿԿ-ականներից կազմված հաշվիչ համաձայնողությունը կարող էր կամայական մուտքում ցուցաբերել:

Էռլթայմբ կոնֆլիկտային ճարդ չէ եւ ընդունելի է դասզանավորների մեծ ճասի հանար՝ անգամ ընդդիմադիր դասզանավորների հետ ճանապար գրուցներն հենց այդ են վկայում: Խոսքն ուրիշ բանի ճասին է. ընդդիմությունը համալրվել է ՕԵԿ-ով, ԲՀԿ-ն շարունակում է իր

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՐԵՎԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

Միասնական քիմի, գաղափարի շուրջ համահմտվածության բազակարգություն

մբված կոնկրետ ծրագրի եւ բարեփոխումն-
երի իրականացման ըուրջ, աղա նման
բան նոր կառավարությունում չի նշմար-
վում: Այս, որ նախարարների նշանակումը
բավականին երկար տևեց, դրա եւս մեկ,
անուղղակի վկայությունն է:

თუ სასტაციონარული მუნიციპალიტეტი გადასახვაზე მოვალეობა არ გამოიყენოს, მუნიციპალიტეტი გადასახვაზე მოვალეობა არ გამოიყენოს.

Եկոնոմիկայի նախարար Կարեն ճշմարտյանը համաձայն առաջ է:

Եկոնոմիկայի նախարար Կարեն ճշմարտյանի նախարարությունը, բերենա, կարելի է բնականու համարել, բանի որ նա երկար տարիներ ղեկավարել է այս նախարարությունը, լավագույնակ է ոլորտին: Սակայն նա եւս բարեփոխիչ չի եղել: Մնում է հուսալ, որ Կարեն ճշմարտյանը կարունակի իրազրծել հատկացնես 2011-ին հաստավագած արտահանմանն ուղղված արդյունաբերության աջակցության ռազմավարական ծրագիրը, որը կարենոր նշանակություն ունի Հայաստանի սննդանության դիվերսիֆիկացման եւ արդյունաբերության զարգացման համար:

Լույս է տեսել Զոն Կիրակոսյանի երկերի ժողովականություն

193,4

Հայկ Նահապետի կառավարություն

to 5

Զորավար Անդրանիկը կրկին վերադարձավ Հայոցներ

to 6

ԱՐՄԱՆ ԿԻՐԱԿՈՒՅՑ

Պատմական գիտությունների դոկտոր, դրոֆեսոր

Ընթերցողին ներկայացվող Զոն Սահմանական Կիրակոսյանի երկերի ժողովածուն 2009 թ. հրատարակված «Զոն Կիրակոսյան. Անկախ դեմքականության եւ բաղադրական հայագիտության ակունքներում» գրի² շարունակությունն է: Առաջին գրի առաջարկում մենք խոսացել ենին ընթերցողին առանձին հատորով ներկայացնել Զոն Կիրակոսյանի իր հայտնի ընմիջեր երկերը: Եթե առաջին հատորը ներառում էր նրա կյանքին ու գրեծունեությանը վերաբերող ժամանակակիցների տպագիր եւ ձեռագիր բազմաթիվ նյութեր եւ փաստաթղթեր՝ գրախսականներ նրա հրադարակումների մասին, նամակներ, հեռագրեր, հատվածներ հուշադրամումներից ու օրագրերից, տառնկաներից եւ այլն:

դասազգացման, զամասի, ուղարկելու, բանաստեղծություններ, աղա սովոր ժողովածովի համար ընտրված են նաև հեղինակած գիտական եւ հրադարակախոսական հոդվածները, գրախոսականները, ելույթները, նամակները, հարցազրույցները, Դայաստանի դեկապարությանը ներկայացված տեղեկանմբները, առաջարկներ եւ այլ նյութեր, որոնց մի մասը տողագրվում է առաջին անգամ: Անտիդ փաստաթղթերը հիմնականում վեցրված են Զոն Կիրակոսյանի անձնական արխիվից: Գրելու գետեղված նյութերի միջոցով մենք փորձել ենք ընթերցողին ներկայացնել ոչ միայն Զոն Կիրակոսյանի գիտական, հրադարակախոսական եւ բաղադրական գործունեությունը, այլև դասկերացում տալ հայ հասարակական-բաղադրական մտի զարգացման համար հետարքրական եւ կարեւոր մի ժամանակաշրջանի մասին:

ՀԱՅՐ հեռուստաենության ու ռադիոհաղորդումների դեսական կան կոմիտեի նախագահի դաշտում (1966-1969) Զնն Կիրակոսյանը հաճախ հանդես էր գալիս բնագավառի խնդիրները լուսաբանող հոդվածներով եւ հարցազրույցներով: Այդ ժարդում առանձնակի հետաքրքրություն են ներկայացնում «Հետոն»-ին (Քաննովեր) եւ «Գրական թերթ»-ին (Երեւան) ըրված հարցազրույցները, Մոսկվայի «Դադին եւ հեռուստասեպտեմբեր» դարբերականում ստացված հոդվածը:

ասաւած բարգավառութ տալդու աշխատանքի հարցերին: Այդ շրջանին բնորու աշխատանքներից ներկա ժողովածովի համար ընտրվել է «Այդինս էլ սպասելի եր» (1958) հոդվածը, որը նվիրված է Բաղդադի դակի Անկարայի նուաչօջանին, բուրֆ-ամերիկյան հարաբերություններին եւ ԱՄՆ-ի բաղադրականությանը Սերճանոր Մրեւենում:

խնդրագությանը 1972 թ. լուսատված «Հայաստանը միջազգային դիվանագիտության եւ սովորական արտաքին քաղաքականության փաստաթղթերու (1828-1923 թթ.)» ժողովածուառ այսու էլ չի կորցրել իր քաղաքական եւ դատմագիտական համակարգությունը: Գրի գիտական առաջարածուամ նա նորով է լրացրած մեջնաբանությունը, մեկնաբանությունը և գնահատուամ հայ ժողովածուառ քաղաքական դատմությունը Հայկական հարցի դիվանագիտական դատմության կարեւությունը այդ ժամանակաշրջանը, միաւունակ փորձելով դուրս չգա գործող զաղափարախոսության թույլատրելի շրջանակներից: Այս փաստաթղթերի հիմնան վրա գործած վելութեական աշխատանքներից են «Սան-Ռեմոյի կոնֆերանսը եւ Հայաստանը», «Ութի դօրսի կոնֆերանսը» հոդվածները եւ «Հայաստանը 1917-1921 թթ., քաղաքական եւ դիվանագիտական դատմության համարու ուրվագիծ» աշխատան-

լուծությանը, եղրդիքումների դիվանագիտական դայլարին, Մեծ Բրիտանիայի եւ Ռուսաստանի բաղադրականությանը, Արեւելյան հարցի դատությանը, իսկ ժողովրդի ռուսական կողմնորոշմանը, Արեւելյան Հայաստանի՝ Ռուսաստանի կազմի մեջ մնանելու 150-անյակին Վերաբերող մի շարֆ հողվածներ:

1978թ. Զոն Կիրակոսյանը ԽՍՀՄ դասվիրակության կազմում մասնակցեց ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի 33րդ նստաշանի աշխատամեջներին, Ելույթներ ունեցավ չորրորդ կոնֆեռնում՝ «Գաղղութային արածքներում եւ Աֆրիկայի հարավում օսարերկրյա և սնտեսական շրջանների գործունեության մասին» հարցի ժողովում: Գաղղութային արածքներում եւ Աֆրիկայի հարավում օսարերկրյա և սնտեսական շրջանների գործունեության մասին» հարցի ժողովում:

Լուս է Տեսել Օն Կիրակոսյանի Երկերի Ժողովածուն

Առաջիկա Երեքաբրի օրը, մայիսի 6-ին, լրանում է հայ ականավոր դետական եւ բաղաբական գործիչ դասմաբան եւ հրադարակախոս Զոն Կիրակոսյանի 85 աճյակը: Orերս ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի արեւելագիտության ինստիտուտը եւ «Գիտություն» հրատարակչությունը լույս են ընծայել Զոն Կիրակոսյանի Երկերի ժողովածուն,¹ որը նվիրված է նրա ծննդյան հոբելյանին եւ Հայոց մեծ Եղեռնի զոհերի հիշատակին: Ժողովածուն կազմել եւ խմբագրել է Զոն Կիրակոսյանի որդին՝ դասմական գիտությունների դոկտոր, դրոֆեսոր, Ավարիայում մեր դեսպան Արման Կիրակոսյանը: Usորեւ ներկայացնում են Արման Կիրակոսյանի առաջաբանը

❖ այս օգտագործման համար սեղականիք:

Օեր ընդունվում եւ իրականացվում էին Մոսկվայում, եւ այն սահմանափակվում էր իմանականում արարողակարգային եւ հյուլատոսական հարցերով։ Զոն Կիրակոսանը փորձեց ակտիվացնել նախարարության բաղաքան-տեղեկատվական գործառություն միաձուլելով այն բաղաքան հայագիտության բնագավառում իր գիտահրադարակախոսական գործունեության հետ։ Նա համոզված էր, որ ԽՍՀՄ Սահմանադրությունները, սկզբ դարձագում Հայաստանը, ելեւով դատամական առանձնահատկություններից եւ Սփյուռքի առկայության հանգանակություն, երկր ընդհանուր բաղաքանության շրջանակներում դեմք է իրականացնի շատ ավելի ինֆորմացիա գիծ։

հոդվածներ՝ «Սփյուռքահայության դատամական իրավունքը», «Պատմության թուրական կեղծարանների ռախուստերը», «Դայերի Վերաբնակեցումը», «Պատմության փաստերը և լա տուր», «Կեղծարարությունը շարունակվում է», «Սացինալիզմի ագրեսիվ դոկտրինան», «Պանթուրիզմի ագրեսիվ դոկտրինան երեկ եւ այսօր», «Դուք սուս եք, դրոֆեսոր», «Թուրքիայի էկոնոմիկան», «Անկարելի է ճբագնել լատանության ճանարտությունը», «Օսմանյան կայսրության հայերի 1915-1916 թթ. ողբերգությունը արեւմյան դատագրության լուսականությունը»։ Նշված հոդվածները ՀԽՍՀ արտաքին գործերի նախարարի կողմից քարձագված խնդիրները դուրս էին բերում միջազգային հարաբերությունների պահանջմանը ուղղված։

1978 Եւ 1980 թթ. Զոն Կիրակոսյանը հրատարակեց «Բութքուական դիվանագիտությունը Եւ Պայմանագիտությունը» երկիանոր աշխառությունը, որը նվիրված էր Եվրոպական ժողովությունների բարությանը:

1. Կիրակոսյան, Զոն. Ընթացիկ և բարեկարգ պահպանի մասին օրենք՝ ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն»՝ 2014թ., 728 էջ:
  2. Զոն Կիրակոսյան. Անկախ դեռականության և տարածական հայագիտության ակլումնենուրում (Խմբ. Ա.Զ.Կիրակոսյան), Երևան, «Տիգրան Մեծի», 2009թ., 679 էջ:
  3. Տեսն՝ Զոն Կիրակոսյան. Անկախ դեռականության և տարածական հայագիտության ակլումնենուրում, էջ 135-ը՝

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Պետական Եկանութենքի հրադարակած 2014-ի հունվար-մարտին առաջին խոռոչում՝ 1000 հարկատուների ցանկում առաջին տեղը, ինչպես եւ անցյալ տարվա նոյն ժամանակահատվածում, գրադարձնում է «Գազմորոն Արմենիան» (նախկին «Դաշտավագագարդ»): Ընկերությունը վճարել է 17,7 մլրդ դրամի հարկեր, գգայինորեն առաջ անցնելով Երկրորդ տեղը գրադարձնող ընկերությունից: Անցյալ տարվա այս նոյն ժամանակահատվածում «Գազմորոն Արմենիան» վճարել էր 13,2 մլրդ դրամ: Մոտ 4,5 մլրդ դրամով հարկային վճարումների ավելացումը դայնանավորված է նաև անցյալ տարվա հուլիսից գագի գմբի բաժարացմանը: Այդուհանդեռձ, Վեցերու հիմնականում անհարկի բնադրատության թիրախում հայտնված այս ընկերությունը մշտադիմ է դեռ է խոռոչ հարկատուների առաջին հորիզոնականներում:

Եկամուտը տեղում գտնվող «Ալեքս Գրիգ» ընկերությունը, որը դատկանում է Ածղագամավոր Սամվել Ալեքսանյանին, վճարել է 5,2 մլրդ դրամ: Անցյալ տարվա հունվար-մարտին եւս այս ընկերությունը երկրորդն է՝ սակայն 3,8 մլրդ դրամ վճարած հարկերով: Առաջ անցնելով նշեմ, որ նրան դատկանող «Նարայի ֆարմ» ընկերությունը նույնականացնելու հարկատումերից ցանկում է, գրադեցնելով 46-րդ տեղը՝ 604 մլն դրամ վճարած հարկերով:

Երրորդ «Արմենիա» ընկերությունն է՝ 4,2 մլրդ դրամ անցյալ տարվա 3,8 մլրդ դրամի եւ 4-րդ տեղի փոխարեն։ Չորրորդ համարդյունաբերության խուռագույն ընկերությունն է՝ «Զանգեզուրի ողնջամուկը» և կոմբինատրու, որի հարկային վճարումները կազմել են 2,9 մլրդ դրամ։ Անցյալ տարի այդ ցուցանիշը 3,4 մլրդ դրամ է։ Արածասար դիրքություն են նաև

Ի՞նչ կփոխի պարտադիր առողջիկ վերացնումը խշորագույն համար

Խուճրազնիյն հարկածնին «Պազմռնմ Արսենիան» է

հանրաքաղյունաբերական մյուս ձեռնարկություններ՝ «Դանիի փրեւս մեթալս Կադանը»՝ 11-րդ տեղ եւ 1,4 մլրդ դրամ, «Գեղ դրա ճայնինգ գոլոց»՝ 13-րդ տեղ եւ 1,3 մլրդ դրամ, Ազարակի դղմանդիրքնենային կոմքինաքը՝ 26-րդ տեղը եւ 865 մլն դրամ, «Թեղուտը»՝ 55-րդ տեղ եւ 509 մլն դրամ եւ այլն: Սակայն նրանք բոլորն եւ ճախորդարվա նոյն ժամանակվա համեմատ պանկտիքայի ամենամեծ աշխատությունը կազմում է 1,4 մլրդ դրամ:

Վելի ինչ վճարումներ են կատարել: Դինգեռող տեղում վարելիք ներնուծող «Ֆեն» ընկերությունն է՝ 2,5 մլրդ դրամ: Անցյալ տարվա առաջին եռամյակում այդ ցուցանիշը 2,7 մլրդ դրամ էր: Վարելիք ներնուծող մյուս ընկերությունը՝ «ՍիՓիես Բրիքուրեյսնը» հաջորդն է 2,2 մլրդ դրամով՝ անցյալ տարվա 1,6 մլրդ դրամի փոխարեն:

Վերադասարկության մեջ առաջին տարբերակը կազմված է այսպիս:

Բանկերից ամենախոռոք հարկատու «Ալբա Կրեմիս Ազգիկոլ բանկը» է, որը 17 դրմ է եւ վճարել 1,1 մլրդ դրամ: «ՎՏԲ-Դայասան բանկը» 22-դրմ է՝ 1 մլրդ դրամու: «Էջ էս Բի Սի Բանկ Հայաստանը» 28-դրմ 850 մլն դրամ:

ՍԱՆԴԱՐԺՈՒՆԱԲԵՐԵՎԱԿԱՆ ԾԵԽՆԱՐԿՈՒ
ՔՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐԿԱՑՈՒՆ ԵՐԵ
ԱՄԻ ԿՈՆՅԱՍԼԻ ԳՐԻԺԱՐԱՆԸ՝ 1,4 մլրդ դրա
մով Եւ 12-րդ տեղով: «ԲԵՇԻ ՀԱՄԲԱՋԻՆ ԳԵ
ՐԻ ԳՐԻԺԱՐԱՆԸ», որը դասկանում է ՈՒՐԵ
ՀԱՅՐԱՎԵՏԵՍՅԱՆԻՆ, 24-րդն է՝ 881 մլն դրա
հարկային ՎՃԱՐՈՎԱԾԵՐՆՈՎ:

Ծնդհանրապես բացակայում են գրնե առաջին 300 խուռների մեջ: Խուռն գործարաներինց կամ ինչղետ ընդունված է ասել օլիգարխման համար Գագկի Ծառուկյանն այսօր ամենամեծ սպերային գործունեությունը ծավալողն է: Կատերվ նոր կառավարության գործունեության առաջին հայերից, Արա Ել Մյուս օլիգարխման համար Օնան գործունեություն ծավալելու համար ավելի բարենպաստ դայնաներ են ստեղծվելու:

Խոսքը ամենամեծ ժղանառություն ունեցող 500 ընկերությունների համար Տիգ-

րան Սարգսյանի կառավարության կողմից ընդունված դարտադրի առողջի անցնելու եւ դրա արդյունքները հրապարակելու որոշման վերացումն էր նոր կառավարության սահմանադրության հետ համապատասխան բարեկարգության համար առաջարկությունը:

առաջին իսկ նիստում: Յիշեցնենք, որ դարսախր առլիիհ անցկացումը եւ արդյունների հրամարակումը սիմում էր խոռոք ընկերություններին ավելի թափանցիկ գործել: Ինչզ չես ասի կառավարութան նոր որոշման մասին, որով դարսախր առլիիհ փոխարեն մասնակում է այլընտրանային տուգաման համակարգ դետալան եկամուտների կոմիտեում: Սա լայն հնարավորություններ է բացում կոռուպցիոն ռիսկերի համար, քանի որ առլիիհ փոխարեն նոյն խոռոք սնեսավարողները որոշակի «ձախ» գումար վճարելով, դետալանութերի կոմիտեի կողմից կատարված «մարու» աշխատող ընկերության կարգավիճակ: Ակնհայս է, որ խոռոքների սպեცային գործունեությունը խոչընդոտող որոշման վերացումը իր բացասական ազդեցությունը կրողն նաև վճարած հարկային նույնությունը վրա:

Լուս է Տեսել Զո՞ն Կիրակոսյանի Երկերի Ճռդովածուն

Glossary

Ելույթները, ռադիուղերձներն ու հազարուղերը:

սամունդը սպազացված է շուրջ 20 գրախոսականներ, այդ թվում՝ Հայաստանի, Խորհրդային Միության սփյուռքահայ եւ թուրք հեղինակների դասմաբանների, թուրքագետների, գրողների աշխատությունների, գրերի եւ ժողովածուների մասին:

Զոն Կիրակոսյանի գիտական եւ գիտարարակախոսական երկերն ապահով էլ չեն կորցրել իրենց այժմեական նույթյունը։ Նոր գործումնեության մեջ առանցքային էին դամանությունից դաստիարակությունը, ազգային խնդիրների ուղղությունը, ազգային մշակույթի ազգային մասնականությունը և ազգային համարձակությունը։ Այս գործումնեության մեջ առանցքային էին դամանությունից դաստիարակությունը, ազգային խնդիրների ուղղությունը, ազգային մշակույթի ազգային մասնականությունը։ Այս գործումնեության մեջ առանցքային էին դամանությունից դաստիարակությունը, ազգային խնդիրների ուղղությունը, ազգային մշակույթի ազգային մասնականությունը։ Այս գործումնեության մեջ առանցքային էին դամանությունից դաստիարակությունը, ազգային խնդիրների ուղղությունը, ազգային մշակույթի ազգային մասնականությունը։

Եթին եւ Քեմալականներին իրենց որդեգրած հայաջինը ծրագրերի համար եւ բնադրատում մեծ տերությունների բաղադրականությունը Հայկական հարցում, այլև շետքում արեւմտահայության ազգային-ազատագրական դայքարի թույլ լինելու, միասնականության եւ ընդիհանուր կենս-րողի բացակայության, միջկուսակցական անհմաս դայքարի բացասական հանգամանները, կամավորական շարժումը սկսելուց առաջ լուրջ եւ կօռադաշված մոտեցում հանդես բերելու, 1918-1920 թթ. ընթացքում իրատեսական եւ հավասարակության արտադին բաղադրականություն որդեգրելու, Սպիլյոսի հետ արեւմտահայության դայքարին եւ Հայոց ցեղասպանության ճանաչմանը վերաբերող միասնական ծրագիր մշակելու, դամության խեղաքյուրումների դեմ համադրված աշխատանի իրականացնելու անհրաժեշտությունը:

Ընթերցողին մատչելի դաշնելու նղա-
սկով գրում զետեղված երկերը ներկա-
յացված են ժամանակագրական կար-
գով, բնագրի ժամկվ՝ հայերեն եւ ռուսե-
րեն, իսկ արևմտահայերենով հրատարակ-
ված նյութերը՝ հայաստանյան ուղղագ-
րությանը: Միակ բարգմանությունը՝ գե-
մաներենից կատարված, «Հեռն» դար-
բերականին Զոն Կիրակոսյանի սկած
հարցագրույցն է: Յուրաքանչյուր հոդված,
գրախոսական, ելույթ, հարցագրույց, նա-
մակ օժշված են օգտագործված աղյուսի
մասին հաճախատասխան ծանոթագրու-
թյուններով եւ կենսագրական սկայլե-
րով: Գիրի նախատեսված է դատարան-
ների, թուրքագետների, ֆալաքրագետների,
դիվանագետների, լուսանողների, ինչպես
նաև համբարձության եւ սփյուռքի ըն-
դերան ամբողջական համար:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Утром стулья, вечером деньги

Հայեր շատ են սիրում ամեն ինչում կամ հայկական արմաներ գտնել, կամ հայտարարել, թե այսեղ-այնտեղ առաջինն են: Ամեն ինչ, անզամ ամենաբարձր նակարդակում, անում են անդայմանորեն ծայրահեղական նոտցումներով՝ «բարոյական» հաղթանակները շարունակելով գերադասելի համարել գործնական ու դրազմատիկ փայթերից:

Եզակի անգամ էր, որ կոնցլեմենտա կոչվող բաղադրականություն որդեգրելով՝ Հայաստանը Եվրոպի թագավորություն և Ռուսական միջեւ փորձում էր «եւ... եւ» սարբերակով առաջնորդվել, այսինքն՝ ծայրահեղությունը մի կողմ դրել՝ «յալանչու» նաման հայտնվել էինք բարակ լարի վրա վիրտուոզ դժույսներ անելու ցանկություն ունեցողի դերում: Եվ եթե ավելի հաճախ կասեն, թե այդ սարբերակը չի աշխատում կամ չի էլ աշխատել՝ հանգիս կարելի է շիամաձայնել, անմի որ աշխահում շատերն են փորձում ու հաջողում խաղալ հենց այդ դայմաններով ու երեմն ավելի վաս հանցանալուներում:

Ամեն դեղինմ, Կողիացման համաձայնագիր Հայաստանն այդպես էլ չկնեց, Եվրոմիության հետ մերձեցման առումով էլ սառած-դադաս մնացել ենք, հետագա անելիխներն էլ առաջմ հսակ չեն: Եվրոպացիները ջրնորմնեցին «Եւ... Եւ» ասրբերակը: Ու թե՛ն դանրադկու, որումների կայացման ժողովրդավար, բայց միջնադարյան իրողություններով առաջնորդվող Եվրոմիությունը Հայաստանի առաջ դրեց «կամ...կամ»-ը: Հետագան զույց սկեց, որ այս կառուցում ոչ

Գառ ցույց օքաց, ու այս գալուցցուն ոչ
միայն հայաստանյան, այլև ավելի կա-
րեւոր՝ ռուսաստանյան, ռվերախնական ի-
րողություններն ել հասկանալու եւ մեկ-
նաբանելու դժվարություններ ունեն:

Բյուրովաբանական հսկա ու ժամանակակից առաջ գնացող ԵՄ-ը, այդուհանդերձ, դանդաղ, բայց գոնես փոփոխված մոտեցումներով արձագանքեց, երբ իրադրությունն Ուկրաինայում ընթացավ անսղասելի սցենարներով: Ուկրաինա-

յին փող էլ առաջարկեցին, մեծ ու փոփոխություններով կիրականացնելու համար այցելեցին, Ասոցիացիոն համաձայնագիրն էլ մասնաշեցին, կիսաս-դրաս ստորագրեցին, հիմա էլ ծերուուց ընկած ընթրույթում են ուղղում գլուխ բերել: Հայաստանի դարագայում այս ամենից ոչինչ չարվեց:

ԵՄ մոտեցման ի հակադրություն՝
Միացյալ Նահանգները Դայաստանի
ղարազայում երթե, ըստ էռթյան, դաս-
րաններ չի ունեցել, թե Ռուսաստանն
այս երկի հետ առնչություն չունի: Ավելին,
կարելի է ասել, որ ամերիկյան նոտե-
ցումը Դայաստանին շատ ավելի դրակ-
սիկ է, Ռուսաստանի ազդեցությունն
այստեղ չթերագնահատելու ընդգծմանք:
Ուստի կարելի է վստահաբար ասել, որ
Մասսային միության անդամակցելու
սեղմենքերերելիք հայտարարություննեց
Վաշինգտոնում դժվար թե զարմացած
լինեն այնքան, որքան Եվրոպիու-
նում:

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը կարող էր «ողջ խաղացնել» ու Մոսկվայում հայտարարել ոչ թե Մաքսային միությանն անդամակցության որոշման, այլ, ասենի, ցանկության մասին, որին իր դիմի հետեւելին բնարկումներ խորհրդարանում, հանրային բնարկումներ ու ելի նման գեղեցիկ ու սարքեր դարձագաներում հարցեր մարելուն ուղղված միջոցառումներ:

Բայց ստեղծված իրավիճակում վերջում էին նոյն եր ստացվելու, ու հաստատվածիմիր Պուտինին «չէ» չեր ասվելու: Եվ այդ մասին Միացյալ Նահանգները փաստացի ավելի լավ դատկերացում ուներ, քան Եվրոպիունը, որտեղ երեխի հավակնել էին մասնելու, թե Դայաստանը կարող է անվերջ հավասարակշռություն դադիւն դադիւն Արևմուտքի, Ռուսաստանի,

ԱԱԾ ու մեր տարածաշրջանով անգամ
դարձարակությունից հետաքրքրվող մյուս ու-
ժերի միջեւ:

Լավ, թե վաս, մեծաղես հաջողված,
թե դակաս, բայց Թոշարյան-Օսկանյան
Ժամանակահատվածում կոմղեմենտա-
րիզմն իսկապես ինչ-որ գործ անում էր:
Դայաստանը հարաբերություններ էր զար-
գացնում Միացյալ Նահանգների, Ռու-
սաստանի, Արևմուստի հետ, ավելին,
նաև Իրանի, ինչզ, ընդունենք, Եղակի Ե-
րեւոյք է աշխարհի գոնե այս մասում ու
բարեբախտաբար դեռևս շարունակվում
է: Դագմական գործերն ու հարաբերու-
թյունները համ Ռուսաստանի հետ էր ա-
ռաջ գոնում, համ էլ ՆԱՏՕ-ի ուղղությամբ
համագործակցության սեր հարաբերու-
թյուններ ձեւավորվում ու զարգացնում:

Բարեփոխումներ անելու դաշտավոր կողմանը:

Բարեփոխումներ անելու դաշտավոր րությունն էլ, դաշտավանագովությունն էլ կառավարության ուսերին են, եւ եթե Միացյալ Նահանգներն իսկապես դաշտավան է աջակցել բարեփոխումնելուն, ուրեմն դեմք է ժետարումներն ուղղվեն Դայաստանի կառավարությանը: Այդ ամենը, սակայն, հնչ-որ դահածոյացված վիճակում են հայտնվել, ութե այսուհետեւ որ ուղղությանք են աշրումակվելու, եթե իհարկե շարունակվեն, օրակարգային չի թվում, երբ երկրում վարչադես են փոխում, փոխաեղումներ անում, որոնց հետ ոչ մեկը մի սանհիմետք դրական տեղաշարժի հոյսու չի կաղում: Լավ է, ժամանակահատվածի առումով գուցեն խիստ արդիական ունենալ հիմա մի վարչադես, որ արդի հայերենով ասած՝ «հարց լուծող» է, այդ գործում բավականին վարժ, բայց անգամ ուր վարչադեսը սպիր է անելու միայն ներին հարցերի առնչությամբ: Այդ հարցերն ել ոչ մի խելով բարեփոխում չի կոչի...»

Երեսի թե մեզ ոչ առող է դեմք, ոչ ել
փող...

Հայկ Ասհամելի կառավարությունը

სთავანტეს ე ჩნდა აღქმული მომენტი, ამავ
ნიუნ სრამა გამოიტანა აუკის სთავანტეს
მფლობელ ე ქადა 334-ე მცხვევა», - ასახ ერთ-ერთ
ნაխარაძე, რომელიც მას შემდეგ მოისახა
ე მას და მას შემდეგ მას შემდეგ მას შემდეგ

Ուրենա այսօրվա իշխանությունը «Զնչայրանի իշխանությունն է», ընդ որում այդդիսին եր նաեւ Տիգրան Սարգսյանի կառավարությունը:

Սյուս կողմից, իսկ հ'ւմ «ճարդն է» Զո-
չարյանը: Տրամաբանական է, որ նրա՝ ով
բերեց նրան: Այսինքն Ռոբերտ Զոչարյանը
Լեռն Տեր-Պետրոսյանի «Ճարդն է», եթե
անգամ առաջին նախագահը Զոչարյա-
նին վաշտացեց նշանակեց երանկահի-

շատակ Վազգեն Սարգսյանի հարկադրանքով, որպիտելու, Վազգեն Սարգսյանը Լեռն Տի-Պետրոսյանի «մարդն է», համեմայն դեպք Սարգսյանը Տի-Պետրոսյանի բոլոր նախագահական ընտրություններում արդյունավետ սատարել է վեցինիս ընտրմանը:

Ընդունակությամբ:

Ընդ որում, արդեն վերջերս, իր հանրահավաքներից մեկում, Str-Պետրոսյանը հրապարակած ներդություն խնդրեց հայ վագված ժողովորդից՝ «Որեքս Թոշարյանին բերելու համար», կնօւանակի՝ Str-Պետրոսյանը եւս խսուտվանում է, որ Թոշարյանին «բերող» ինքն է Եղել, ինչն ի հերթին նշանակում է, որ Թոշարյանը Str-Պետրոսյանի «մարդն է», զոնե՛ էր:

Այսինքն, այս կառավարությունը, իշխանությունն առհասարակ, ոչ միայն, ավելի ճիշտ այնքանով, որքանով քոչարյանի կառավարությունն է, կամ իշխանությունը, այլև, կամ նույնանով Str-Պետրոսյանին է. Եթե հիմնադիր ես, աղամանեն ինչի:

Իսկ եթև մենք որոշենք, թե ո՞ւմ «մարդու է» Տեր-Պետրոսյանը, աղա գուցե հասնեն Երջանկահիշատակ Կարեն Դեմիրճյանին այն տաճանքանությամբ, որ եթև չլիներ Դեմիրճյանի՝ հնարավորինս ազատական կառավարման տարիները, աղա հենց այդուհի սի զաղախարախսությամբ չէր առաջանա նա Տեր-Պետրոսյանի, ժեօսում եմ՝ բարա բական սերումոր: Եւսո կպարզենք Դեմիր ճյանի՝ «ո՞ւմ մարդը» լինելը, կպարզվի, որ Դեմիրճյանը չէր լինի, եթև չլիներ նրա նախորդը, եւ այդուհի շարունակի:

Կիասմեն Յայկին... Կերակացնեն
որ Յովիկ Արքահամյանի կառավարությունն իրականում «Յայկ Օսիհաղետք» կառավարությունն է», ավելի ճիշճ՝ Նոյի 1-րդին ում որպիս է:

Դոյս ունի հորդակալեր...
Դասկանայի է, որ այս ամենը լուրջ չէ:
լուրջ այս ամենում երկու բան կա. Դա
յատառնի Դանրաղետությունն ու մե
կյանդ՝ այս երկրությունը: Դետեաբար հետաֆ
րեական ու կարենը չէ, թե գործող կարա
վարությունն ո՞ւն է իրականում, կարե
տըն այն է, որ այս գիտակցի Դայատառնի
Դանրաղետության շահն ու իր գործու
նեության արդյունքում բարելավի կյանդը
մեր երկրություն:

Եթե հնարավոր է՝ այս եւ շուտ:

U իայն աղմուկ բարձ-
րացնելով անհնար է
թսարահայերի խնդի-
րը լուծել, իսկ Save Kessab
հետքեզր տարածելով անհնար է
տեղահանված 670 թսարահայ
ընտանիքներին աղափովել
բնակարանով կամ առաջին
անհրաժեշտության օգնու-
թյամբ: Նենց այդ նորատակով ու
սեփական նախաձեռնությամբ
Վարուժան Ավետիքյանը
(avedikianv@yahoo.com) սկսել
է դրամահավաքություն հանուն
թսարահայերի: «Պատմությու-
նը կրկնվում է հարյուր տարի
անց, եւ հայկական միջավայ-
րում՝ թուրքերի միջամտությամբ
եւ առաջնությամբ կրկին հայեր

Են տղահանվում: Մեր հայրենակիցները տղահանված են եւ նրանց մեր օգնությունն է անհրաժեշտ»,-«Արմենորթես»-ի հետ զրուցում ասում է անհասնախաճեռնող Վարուժան Ավելիշիյանը՝ հավելելով, որ սոցիալական ցանցերում հայրենասիրական ստառուսներ գրելու փոխարեն անհրաժեշտ է անցնել կոնկրետ գործողությունների:

Մինչ դրամահավաքությունը, Ավետիքյանը նախ հանդիմել է Լաթարիա այցելած հայ ղա- զամավորներին, ճշտել, թե հա- յերն այնտեղ ի հսկեմ են աղբում եւ առաջնահերթ ի հնչի՞ կարի՞ են զգում։ Մի բանի հարյուր ընտա- նի՞ դեռ բնակվում են Լաթ- արիայի հայկական եկեղեցու քա-

Հանուն քեսաբահայերի անհատ նախաձեռնողի
դրամահակափի 15 հազար 200 դրամը
Սիրիայի ճանապարհին է

կում կամ ժամանակավոր սահիբ են գտել բարեկամների մոտ։ Դեմքեւարար, նրանց առաջնահերթ անհրաժեշտ է բնակարան, սանունդ եւ դեղորայք։ Դաշւարկվել է, որ չորս հոգանոց ընտանիքի մեկ ամսվա ծախսը կազմում է 600 դրլար՝ բնակարանի վարձակալություն, սանունդ, դեղորայք եւ առաջին անհրաժեշտության այլ ապրանքներ։

Կար Ծամատկ, կար նաեւ հսկակ, կար ծագիր, մնում էր ամենադժվար՝ հանդել մարդկանց, որ գումար տրամադրեն: Առաջարկությունն ու նախաձեռնությունը Facebook-ի միջոցով է արվել: Ավելիքիյանը խոստվանում է, որ գրեթե ողջ օրն անցկացնում է համակարգչի առաջ, օգտագործեին հանողում-բացառում, թե որին կարեւոր է այս նախաձեռնությունն ու Հայաստանից հեռու գտնվող հայեր որին են գումար այդ աջակցության կարիքը:

«Փորձական են մարդկանց ոգեւորել, որ ոչ միայն գումար տան, այլև իրենց էլ լինեն նախաձեռնող: Կարեւոր է ոչ միայն հաճգամանք, որ գումար են տալիս, այլև այն, որ անձը հասկանա, թե ինչի համար է այդ գումարը տալիս եւ ի՞նչ նողատակի է այն ծառայելու: Եթի նա հասկացավ, աղա նույն կերպ կհանողի իր ընկերներին: OrԵր շարունակ զամփում էի, դատմում, այդ առումով բավական աներես են (Ծիծաղում է-Հ.Յ.) որդեսից հասնեի իմ ուղածին»,-

ասում է Կարուժան Ավետիքյանը՝ հավելելով, որ կարծ ժամանակահավածում կարողացան հավաել 15 հազար 200 դրամ:

Դրանահավան այսօր էլ շարունակվում է, իսկ աջակցության առաջին խճաբանակը՝ 15 հազար 200 դրամը Սիրիայի

Ճանաղարիխն է: Այս հարցում
Ավետիքյանին աջակցել է հայ-
կական ամենահին կազմակե-
դություններից՝ «Զիմնշյան»
հիշատակի հիմնադրամը: Հիմ-
նադրամը ճամանակուղեր ունի
նաեւ ԱՄՆ-ում, Լիբանանում
Սիրիայում եւ ունենալով ավելի
քան վարսուն տարվա փորձա-
ռություն եւ ոչ առեւտրային կազ-
մակերդության միջազգային
փաստաթուղթ՝ հիմնադրամի
ներկայացուցիչներն առանց
խնդիրների եւ բաժանումների
կարողանան Սիրիայում ա-
ջակցել ենսարքահայերին: Բան-
կային հաշվեհամարը հիմնադր-
ամի անունով է, իսկ Քեսա-
բում օգնության տրամադրումը
իրականացնելու է հիմնադրա-
մի Սիրիայի ճամանակուղը:

Դրամահավաքությանը գրւագիտական աշխատանքները այժմ Ավետիքյանը գրության մեջ պահպանվում են՝ առաջնահատ պատճեններ ունենալու համար առաջարկություններում:

որդեսզի սիրիահայը հսակ ի-
նանա՝ ղետությունն իրեն ինչ է
առաջարկում եւ Շայաստան այ-
ցելելով ինչո՞վ կարող է զքաղ-
վել: Այժմ Ավետիքյանը բանակ-
ցություններ է վարում հիմնադ-
րամների, առեւտրային կազմա-
կերպությունների եւ անհատներ-
ից: «Մեկ կազմակերպությունն
կամ մեկ անձ չի կարող այս
գործը միայնակ կատարել: Շա-
յաստան վերադառնալ եւ այս-
տեղ աղբել ցանկացող մեր հայ-
րենակիցներին անհրաժեշտ է
աղափակ տանիքով, աշխա-
տանիքով, սեփական բիզնեսը սկ-
սելու, ծառայություններից օգ-
վելու հմարավորությամբ, դեռև
է դայնաններ ստեղծվեն, որ-
դեսզի նրանք ինտերգրվեն եւ կա-
րողանան իրենց կարողություն-
ներն ու գիտելիքները ներդրմեն
Շայաստանում»,- ասում է Ավե-
տիքյանը՝ հավելելով, որ արդեն
սացել են առաջարկություններ
«Կոնվերս» բանկից այն ճա-
սին, որ դատարան են բանկային
հատուկ առաջարկություններ եւ
ծրագրեր իրականացնել սիրիա-

հայերի եւ թեսաբահայերի Հայութան փոխադրությունն առահնվելու համար:

Թուրքիայի աջակցությանը սիրական եւ այլազգի գինյալների կողմից նարդի 21-ին Թեսարք գրավումը դատապարտել են Ռուսաստանի ԱԳ նախարարությունը, ԱՄՆ ղետֆարութառությունը աշխարհի տարբեր երկրներում գործող հայկական կազմակերպությունները: Հայսնի ճարդիկ հրեց կոչն են ուղղել միջազգային համրությանը՝ ուշարրություն դարձնել սարսափելի դեմքերին Ամերիկահայ երգչուի Շերը (Շերիյն Սարգսյան), ով «Թվիթեր» միկրոբլոգում ունի ավելի բան 2 միլիոն հետևորդ, անդրադարձել է Սիրիայի հայաբնակ Թեսարքավառում տեղի ունեցող իրադարձությունների՝ խնդրելով դարձել, թե իրականում ինչ է կատարվում այնտեղ: Հայկական ծագումով ամերիկացի ֆուունդել Թիմ Ջարդացյանը թվիթերյան միկրոբլոգում հետևյալ գրառումն է կատարել. «Եթե դուք չգիտեք, թե ինչ է կատարվում Թեսարքությունը, ինդրում եմ փնտրել Googlenեմ. սա ողբերգություն է Ես հայ եմ, մանուկ հասակում ես ծաս եմ լսել Օնանահիմ ցավայի դատնություններ»: Այսուհետեւ Ջարդացյանը հավելել է: «Թույլ մի սվեր, որ դատմությունը կրկնվի»: Մեկ այլ գրառման մեջ՝ Ջարդացյանը նշել է. «Ես աղոթում եմ բոյորի համար»:

Հայաստանում եւ սկիզբնելու
գործող քազմաքիվ կազմակեր-
տություններ դրամահավաններ
են սկսել թեսարահայոթքան
հաճար: Հայաստան հաճահայ-
կական իհմնադրամը 63 հա-
զար 060 ԱՄՆ դրամ է տրամադ-
րել թեսարահայերին:

ԱՍՍԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Արմենութեա»

ՈՐ ՀՈՐՎԱՏԻՒԹԵԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻ ՔԵՍԱՐԻ

Այս անգամ հայրենաբնակ թեսարքիների խոնարհումը մեծ Եղեռնի հուշահամալիրի անմար կրակի մոտ առավել խորհրդանշական էր: Իրենց հայրենակիցների՝ այս էլ 3-րդ ողիսականի ցավը սրտում, մի ժամի տասնյակ թեսարքիներ ծաղկելուսակի ուղեկցությանը մոտեցան սրբագրին, որտեղ 1,5 միլիոն զղերի թվում ոգեկոչեցին նաև իրենց 3000 հայրենակիցներին: Կյանքի առաջընթացն անկասելի է եւ յուրաքանչյուր հայի կոչումն է դիմակայել դժվարություններին: 1947 թ. ներգաղթյալներն այս դարագայում եւս ցավակցել են իրենց եղուարմերին:

Օրեւ Սալահի թաղանասի թարգիմաների կողոպում կազմավորվեց «Քեսար» հայրենակցական միավորումը, որի հիմնադրումը առաջին հերթին ուղղողությունը է բռնի ժողովական թասարգիմների կարիքներին: Հիմնադրամի ակտուներում են բարեկարգ պատճեններ՝ պատճենագիր և պատճենագիր պատճենագիր:

ՀԱՎԱՆԱԿԵՍ ՊԱՊՅԱ
Մասունքի հորերի անու

Առաջին փոքրիկ կարիք

«Արմինյան Սիրու- Սփեր
թէյր» սաբաթաթերթում ի
այս անգամվա «Bombshell o
Misfire?» հոդվածում հայտն
մտավորական Երվանդ Ազա
տյանը անդրադառնում է Եր
դղանի Արդի 24-յան ցա
վակցական խոսելիքն եւ մեջ
թերթումներ կատարում դրա վե
րաբերյալ swarptեր արձագան
ներից:

Օրինակ՝ Բյուլենս Թեմեսը
«Թուղթյօ Զամանի» աղրիլ
24-ի համարում նշել է
«(Թուրքիայում) որեւէ բառ
կա՞ն ուղղակի վերցվում են
կա՞ն էլ կատարվում անհրա
ժեւությունից դրդված
բայց ոչ՝ սկզբունքներից եր
նելով կամ բարոյական ո
դաշնուական արժեներից
հավասարին ճնալու դարսա
վորվածությամբ», ոչ էլ ու
րիշների հանդեպ կարեկ
ցանք զգալու անհրաժեւու
թյունից: Ավելին, շատ հա

Ճախ ինչ-որ արվում է կան
մետասաներորդ ժամին է ար-
վում, կամ էլ, որ ավելի վա-
է, ընդհանրաբես դաշտա-
անկեղծությանք չի արվում
առ տարապես՝ Բևազա-

անկեղծությամբ»։ Այս տողը դր բավական լավ են բնորոշում էրդողանի գործողությունները, գտնում է Ազայս նր, եւ մեկ ուրիշ օրինակ մեջ բերում։ Զենքից Արթան (Սամբուլի բաղաբականության կենտրոնի ավագ գլուխառող եւ ՍԱԿ-ունախկին սնօրեն) «Ալ-Զավիրա» տարբերականում գրել որ իր համոզմաք Էրդողան նման հայտարարության հանդես է եկել, որովհետեւ «Թուրքիան վաղուց է կորցրել ճշնարտության ճակատամարտը։ Թուրքիայում համարակակիակ գիտելիքը կատարված եւ հետեւանմերի մասին անգքարար բացակայում Համեմատության համամիամ նշեմ, որ արտասահմանում 26 հազար հատու իրատարակված (այդ մասին մինչդեռ Թուրքիայում հազիք թե 20 լուրջ իրատարակություն գտնվի»։

Էրդողանի հայտարարության արձագաններից ամենավեհականի բնորոշման ֆանսուա Օլանդինն է, որ 99-ամյակին պարհիւ իր կողմէ

Իում նեել է. «Այս ողբերգությունը մեկ անուն ունի, միայն մեկը եւ դա Յեղաստանությունն է», իսկ Երողամից ավագոցիքյան առթիվ ասել է, որ «առաջընթաց է, բայց ոչ բավարար», իսկ ամենազավեցականը՝ ստամբուլահայոց Պետրոս Չիրինօղլիկինը, որ Երդողամին առաջարել է «խաղաղության Նորեյան նշանակակից»:

«ԱՄՆ-ի ղետառուղարք «ցնցված» է, իսկ աշածաշը ջանի նասնագետներից Թումաս Դե Վաալը գտնում է, որ «Երդողանի հայտարարությունը նիաժամանակ եւ Թուրքիայում կատարվող փոփոխությունների նշան է, եւ հաշվարկված բաղաբական խուսանապում», գրում է Ազայանը եւ Եղակացնում. «Եթե մենք դատարած ձեւով բնորութենք Երդողանի հայտարարությունը, ապա դարտավոր ենք դիմելու չինական ասացվածին, որն ասում է. «Զի՞ հարաւու կարիլները ի Վեցող ժայռն անզամ կիսոցն»: Երդողանի հայտարարությունը առաջին փոքրին լաւահն է»:

ՀՈՎԻԿ ԱՖՅԱՆ

Մինչկում արդիի 29-ին մեկնարկած Եվրախական ընտևական համագործակցության գագաթաժողովին՝ Ռուսաստան, Ղազախստան, Բելառուս կազմով, նախատաեսվում էր նաեւ Հայաստանի բարձր մակարդակի մասնակցությունը։ Ավելին, Հայաստանի արդեն նախկին էլեկտրոնիկայի նախարար Վահրամ Ավանեսյանը արդիի 17-ին հայտարարեց, որ «չնայած Մասնային միությանը Հայաստանի միանալու բոլոր հարցերը դեռևս համաձայնեցված չեն, բայց դա չի խոչընդոտի, որդեսզի արդիի 29-ին, Մինակի գագաթաժողովի ժամանակ, Հայաստանը ստորագրի Մասնային միությանը միանալու համաձայնագիր»։ Ավանեսյանը այս առումով վստահություն էր հայտնել։

Հաջողությունը պահանջվում է առաջարկության մեջ՝ սակայն, աղթիլի 18-ին, էկոնոմիկայի նախկին նախարարը հերթեց իր հոկ խոսքեր՝ այն մասով, որ աղթիլի 29-ի գագաթաժողովի ժամանակ ոչ «Ազգը» գրել էր իր անցյալ տարվա դեկտեմբերի 25-ի համարում): Ավելի վաղ մեկ այլ «նախային»՝ Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն հայտարար

ոչ ԱԳ նախարարը Մինսկ էտ մեկնում, ուրեմն ապրիլի 29-ին Բելառուսի մայրաքաղաքում Հայաստանին անենելին էլ շենքնորդկուում Մաքսային միության կազմում, բանի որ ննան հաճախակի Հայաստանից կարող է սուրագրել բացառադես նախագահը:

րադրություն, երբ ՍՍ անդամ Երկրների կիննարկեն եւ Հայաստանի, եւ Աղբեզակ նի հայտ՝ միանալու Միությանը: Հայականայի է, որ նճան իրադրությունը կարող է լուրջ մարտահրավեր լինել մեզ համար՝ կաղված ԼՂ հականարտության ետք, եւ չի բացառվում, որ Վիկտոր Խոհեմանեկոն հենց այս իրավիճակը նկատում, երբ հայտարարում էր, թե՝ «ՍՍ-ի Հայաստանի անդամակցությունը կօգտագործ ԼՂ հականարտության լուծմանը»: Ինչպիսի՞ լուծմանը...

Ուրեմն կարելի է ասել, որ Հայաստանի Սախային միությանն անդամակցելը հետաձգվում է ոչ թե Հայաստանի կողմից՝ այդ Միությանը միանալու «ճանապահական բարեփակ» կատարման թերացումների դաշտառով, այլ հենց ԼՂ հականարտության առնչությանը ՍՍ երկներունեցած դիրիքուումների, եւ Անդրեցած ՀՀ ժամանակակից պահանջումների վեհականությանը:

Նին եւս այդ միության մեջ ներփառելը
հայության աշխարհական գործությունները պահպանվելու

նրանց ցանկությամբ: Ըստի որ ակմահայ է, այլ բան է, եթ ՄՍ-ին անդամակցում միայն Հայաստանը, եւ բոլորվին ա բան՝ եթ Հայաստանն ու Աղբեջանը, ա ռանց որի, Հարավային Կովկասում խ

Հայաստանի «մասնայնազումը» հետաձգվում է

թե կսորագրվի Հայաստանի՝ Սախային միությանը միանալու համաձայնագիր, այլ «Ռուսաստանի, Ղազախստանի, Բելառուպի և Հայաստանի նպասգահները կիննարկեն ՍՍ-ին միանալու Հայաստանի «ճանապարհային բարեկայ» կատարողականը»։ Նկատենք, որ այս գրծընթացից հիմնականում ռուս դաշտոնյաները հայտնում են իրենց «հիմնումը», ամ պարունակում ու «Հայաստանը ուսակ-

այս արևունու, ու «Կայածառակ բազմանին արագորեն կատարում է ձանադարհային խարեզով» նախատեսված գործողությունները»:

Հետեապար, ապրիլի 29-ին Մարսային միությանը մեր Երկրի միացումը խնդրահարուց չեր, համենայն դեպքու, նախանձը հայտնաբերություն է ունեցել:

Մինակի գագաթաժողովը: Ուսագրավ է, որ աղբյին նախարար Նալբանդյան՝ Մինակ կառածած այցելության շրջանակներում նրա եւ Բժիշտուի նախարար Հայաստանի համար պատճենաբառ է:

զահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոյի համովից ման շրջանակներում վերջինս հայտարարեց, թե՝ «*«ուսուվ այստեղ նկատի ունի՝ Մինչևկում»*, տեղի կունենա գազաթաժողով, որին նաեւ Հայաստանը մասնակցություն կունենա...»», իսկ այդ գազաթաժողովի մեկնարկի նախորդ օրը, Երեւան ժամանած ՌԴ տրանսպորտի նախարար, հայ-ռուսական միջկառավարական հանձնաժողովի ղեկավար Սահսիհ Սոկոլովը, փասորեն, վերահաստատեց, որ «*Մինչևկում կայանալիք գազաթաժողովին նախատեսվում է նաեւ Սերժ Սարգսյանի մասնակցությունը»», եւ, որ այդ*

Ուժեմն, այս հավանական է, որ Հայաստանը Մինչևկում տեղի ունեցած Եվրասիական սնտեսական համագործակցության գազաթաժողովին բարձր նակարակի ներկայացվածություն չի աղոփակվել, հետեւաբար եւ Մասնային միությանն անդամակցելու վերաբերյա համաձայնագիր չի ստորագրել, որովհետեւ ՄՄ անդամ Երկնակա լուրջ տարածական ուժումներ ունեն Հայաստանի անդամակցության վերաբերյալ, կոնկրետ՝ *ՀՀ հակամարտության հետ կարգված*:

Այս համատեսության բավկականին ուժագրավ հայտարարությամբ է համուտե-

գագաթաժողովի ժամանակ Հայաստանը ամենայն հավանականությամբ կը նդրժկվի Մասնային միության կազմում:

Կել Աղրեջանի նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի Տեղակալ Նովրու Մամեդովը: Նա նաև պորաբար ասել: «ԵՍ-ի հետ Աղրեջանի ասցիացման

ηαριακων, εστευακων ήτι ηαριδωλω
ψειρωνιακων οτεικωμασψωδηιψηων ήαι
ցը Մոսկվան լուծել չի կարո՞:

Ուրեմն մինչէւ հումսի 1-ը կարող են ականատեսը լինել Բավկի կողմից Մասսային միությանն ուղղված ազդանշան ների կրկնարտակմանը, եթե ոչ այդ առ դանանաների առավել հսակեցմանը դարձեցմանը։ Զանի որ Մինսկում կայացած Եվրասիական Տնտեսական համագործակցության երկրների դեկավական մագարաքաղաքացիության արդյունքում Ուրաստանի, Ղազախստանի եւ Բելառուսիականիները հանճախան Շեմպրու

Նախագահները, հանձնայս ԲԵԼԱՏՐՈՒ
սի նախագահի նամուկի բարտութարու-
թյան դաշտունական հաղորդագրության
որոշում են կայացել, որ «Հայաստանի
Մաքսային միությանն ու Միասնակա-
նութեան առաջնորդության մասին»
սահմանադրության դատարան կլին-
մինչեւ հունիսի 1-ը եւ կներկայացվի մե-
տուքունների դեկավարների մնարկնան
Աստանայում նախի 29-ին կայանայի-
թվասիական բարձրագույն սնտեսա-
կան խորհրդի նիստում»։ Ավելին, ըս-
տույն հաղորդագրության, «Հայաստանի
ՍՍ-ին անդամակցելու ժամադրահա-
յին firststepի 126 ընդիհանուր կետին՝
111-ն արդեն իրագրծվել են Հայաստա-
նի կողմից, իսկ մնացած 15-ը կներա-
վեն ՍՍ-ին եւ Միասնական սնտեսակա-
նութեան առաջնորդության դատարան-
ության դաշտունագրի մեջ՝ որդես Հայա-
ստանի հետագա դատավորություն»։

Ավելորդ չէ նեւ, որ Եվրասիական ստենական համագործակցության նախագահ Վիկտոր Խրիստենկոն, Մինսկ գագաթաժողովի արդյունքների հիմավորաբերքի օրը Վերահաստաբելութեառուակի նախագահի մանուկի հարտության արածած հիշյալ հայտարարությունը, ընդգծել էր. «Հայաստանի Սիամական և նևստական աշխատք ընդունելու դաշնանագի ծրագրի ընտրությունները կազմակերպելու են»:

Նախ, փաստում, արաձայնությունների են իրականում, բայց դա այլևս կարեւու չէ. կարեւուն այն է, թե ինչողևս են այդ արաձայնությունները կազմակրովել Այլ կերպ ասած՝ ինչ գնով է Հայաստան միանում ՍՍ-ին ու Միասնական Տնտեսական արածեմին: Զնորանանք, որ առ ցյալ տարվա սեպտեմբերի 3-ին, Սոսկվայում նախագահ Սարգսյանի հայտնագործությունը կազմակրով է առաջարկվել «Հայաստանի ռուսում»՝ միանալու ՍՍ-ին, հետագայում հիմնավորվեց «անսամբլության շարժականությունը», որն ստացվում է, մեր Երկիրը սատցի է հենց ՍՍ անդամ Երկներից, կամ հենց ՍՍ-ում էին Ել Արմավաճերից, և այս ել լուս:

Ոռևտրեն, թուրքերեն եւ ... հայրենից

ՈԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը վերջու ստորագրեց Երկրի խորհրդարանի ընդունած նոր միջազգային օրենքը: Ըստ այդմ, այսուհետ Ռուսաստանի տարածում Երեք ամիս բնակվող նախկին ԽՍՀՄ Երկրների բաղադրյալները կարող են դիմել եւ ստանալ ՈԴ բաղադրյություն՝ դրա համար հանձնելով միայն ռուսերենի իրենց իմացության բնուություն: Յասկանալի է, որ ըստ օրենքի, ՈԴ բաղադրյալ դաշնայրու համար ռուսաց լեզվի բնուությանը ամենելին անհրաժեշտ չէ՝ ճշգրիտ նշել ռուսերենի բոլոր եւրականական հոլվումները, բայի Եղանակածեները, նախադասությունների ժեսակներն ու կազմման Եղանակները, կամ մեջքերումներ անել ռուս դասական ներից անգամ: Սա անհրաժեշտ չէ, որովհետեւ Ռուսաստանին այսօր դեմք են շատ բաղադրյալներ, ընդ որում՝ հենց նախկին միութենական տարածքից:

Զի բացառվում, որ Ուսասատանում այս օրենքի ընդունումից հետո Կայաստանի բաղադրական ներքի թիվը եականորեն նվազի: Իհարկե, հասկանալի է, որ մեղադրել սրանում Ուսասատանին դեմք չէ, որովհետև Սոսկվան առաջնորդվում է իր՝ գեղողովիշիկ շահով: Դասկանալի է նաև, որ մեղադրել սրանում ՀՅ բաղադրականությունը ուսասամանով փոխարինածներին՝ եւս դեմք չէ, բանի որ այդ բաղադրական ներքի առաջնորդվում են իրենց անձնական, ընտանեկան շահով:

Նետարերական զուգադիմությամբ այս ընթացքում Թուրքիայի Վարչապետ Էրդողանը հանդես եկավ բավականին ուշագրավ մի հայտարարությամբ. «Թուրքիան դատարան է այլ հողերը (Ակասի ունի Արեւմսյան Հայաստանը) հարկադրաբար լիած հայերին ու նրանց ժառանգներին ընորել Թուրքիայի բաղադրացիություն»։ Վարչապետ Էրդողանի այս հայտարարությունն անմիջապես արժանացավ Թուրքիայի ԱԳՆ-ի դրական գնահատականին։ Էրդողանն ու Թուրքիայի ԱԳՆ-ը դեռ չեն կոնկրետացրել, բայց այժմ էլ հասկանալի է, որ Անկարան «այլ հողերը հարկադրաբար լիած հայերին ու նրանց ժառանգներին» առաջարկում է ոչ թե վերադառնալ Արեւմսյան Հայաստան, այլ Օսմանյան կայսրության իրավահաջորդ Թուրքիա։ Սա նշանակում է Երկու բան, նախ՝ Էրդողանը ընդունում է, որ արդի Թուրքիան Օսմանյան կայսրության իրավահաջորդն է, ինչը նշանակում է, որ միջազգային որևէ դատարանում կարելի է հետաշխատ աղացնուցել, որ Օսմանյան կայսրությունում տեղի ունեցած իրադարձությունների համար դատավանատվություն է կրում ժամանակակից Թուրքիան։

Բացի դրանից, Երդողանի հայտարարությունը նշանակում է, որ «այդ հոդերը հարկադրաբար լված հայերն ու նրանց ժառանգները» Թուրքիա վերաբանալիս, մետք է ի թիվս բազմաթիվ փաստաթղթերի ներկայացման, ներկայացնեն նաև թուրքերնի իմացության վկայական-փաստարութե՝ «Թյուրքում, ողորույում, չալը-քանըմ», («Թուրք եմ, ազնիվ եմ, աշխատաեր եմ») տրամաբանությամբ եւ սկզբունքով:

Հայաստանում, այս ամենից հետո, իհարկե, մարդ կընա, ընդ որում ոչ թէ Արան, ովքր ոչ ռուսերեն գիտեն, ոչ՝ բուրժերեն, այլ Արան, ովքր հայերեն գիտեն, մի ժամակ՝ զգալու ասիհանի: Սի տեղի չեն կարող բոլոր գնալ, հաւկապես, եթ այս ժամ կըսկսի է հաստինի: Չափ մի շե-

Եթ այդ տեղը կոչվում է հայրենիք: Բայց մի տեղում չեն կարող բոլորը մնալ, անգամ, եթ այդ տեղը կոչվում է հայրենիք:

Հայրենի իմացության բննություն ՀՀ բաղադրականություն է նորիկելիս չի դահանջվում, գուցե որովհետեւ Հայաստանը եւս կարիք ունի շահագործություն, այնուեւ ինչպես Ռուսաստանը՝ նախկին ԽՍՀՄ բաղագործություն մատով, այնուեւ, ինչպես Թուրքիան՝ «այդ հողերը հարկադրաբար լածների ու նրանց ժառանգների մասով»: Գուցե ՀՀ-ն բաղադրականություն կարիք ավելի շահ ունի: Հաստա՞ ավելի շահ ունի: Ի վերջո, եթե բաղագործություն ունի արտազարդել իր երկրից, այդ թվում՝ ընդհանուր, ուրեմն բաղագործություն ունի նաև մնալ իր երկրում, այս թվում՝ ունդիմիք:

Դ.Գ.- «Ի՞նչ էլ ստասելիս լինի նրանց (հայերին) աղազայում, նրանց երկիրը միշտ տես և մնա որդես ամենից ավելի հետաքրքրականներից մեկն ամբողջ հոլովագնորում, եւ արդեն իսկ նրանց լեզուն... մեծ ուսումնասիրություն է տահաճում... ճոխ է հայոց լեզուն, եւ առասորեն կվարձաւրվի նա, ով կուտումնասիրի այն: Ես փորձում եմ, իմ փորձն առաջ է ընթանում:

«Ասծոն հետ խոսելու միակ լեզուն հայերենն է» Զոր Շահումյան:

«Կաղոնե» Միեր Դարբինյանին սղանում է 973 սարվա բանակություն

Դատավճիքը կիրապարակվի հուլիսի 14-ին

Լու Անգելեսի դաշնային դատարանում 38-ամյա Միեր Դարբինյանի դատավարությունն ավարտվել է մեղադրական վճռով, ըստ որի նրան սղանում է ընդհանուր առմամբ 973 սարվա բանակություն:

Դարբինյանը հանցավոր է ճանաչվել մեղադրական եղրակացության 57 կետերով: Այս դրամցից մի անհայր է անհայր է բոնությանը եւ բոնությանը մասնակցելու դայմանաւորվածություն, բանկային խարդախություն, վարկային խարդախություն, անձնական սվյաների հափառակում եւ այլն: Կետերից մեկն է իրազեն դահելն է, որի իրավունքը չննի նախորդ դատավճությունների դատարանով:

Կալիֆորնիայի Կենտրոնական տօքանի դատախազության հայտարարության մեջ նշվում է, որ նոյնին բանում Դարբինյանը հանցավոր գործունեություն է իրականացրել մեխիկական մաֆիայի անդամների հետ համատեղ:

Միեր Դարբինյանը հայտնի է «Կաղոնե», «Կետո» եւ «Քոլիվույան Մայք» մականուններով: Նրան համարում են «Հայկական ուժ» (ՀՌ) հանցավոր խմբավորման դարագություն: 200-250 հոգանոց խմբավորման կազմված է իրականական Դատասամից ԱՄՆ գաղթած երիտասարդներից:

ԴՐ 6, ոստիկանությունը եւ մի շարք այլ գերատեսչություններ 5 տարի հետևում էն ՀՌ ի գործունեությանը «Էլեկտրականության մաջառում» դայմանական անունը կրող գործության տօքանակներում, տեղեկացնում է BBC 6, 2011 թվականին իշխանությունը բերական գործ հարուցեցին խմբավորման գրեթե 100 անդամներին նկամամք՝ նրանց մեղադրելով առեւանձման, դրամառության, անօրինական մոլեխադրելի անցկացման, տարատեսակ խարդախությունների եւ թմադրելի առեւտի մեջ:

Ամենախուռը գործը

Դատախազությունն այն ժամանակ հայտարարեց, որ դա նման կարգի ամենախուռը գործն է ԱՄՆ ի դատամության մեջ: Զերպակալություններ կատարվեցին ոչ միայն հայաւաս Կալիֆորնիայում, այլև Դենվերում եւ Մայամիում:

Մինչեւ օրս դատախազությունը է 85 ամբասանյալ: Երկուսը ստասում են իրենց դաշին, երկուսը փախտասի մեջ են: Մեկի նկամամք գործը կարճէ է:

Մեղադրանքը

2011 թ. փետրվարին սվյալ գործի առթիվ իրաղարակված մեղադրական փաստաթուղթը բարեկած է 212 էջից: Պատասխանող կողմին դատախազության ներկա-

յացրած աղացուցական բազան ներառում է 500 հազար էջ փաստաթուղթ եւ 50 հազար գրույցի մայնագրություն:

Ինչուն նշվում է դատական փաստաթուղթներում հիմնավորված ՀՌ լարագում և BBC 6, 2011 թվականին իշխանությունը բերական գործ հարուցեցին խմբավորման գրեթե 100 անդամներին նկամամք՝ նրանց մեղադրելով առեւանձման, դրամառության, անօրինական մոլեխադրելի անցկացման, տարատեսակ խարդախությունների եւ թմադրելի առեւտի մեջ:

Խմբավորման անդամները «99 սենք» հժանությունում գրադարձնում էն զամանականին նետառների վրա եւ վարկային ու դարսային մագամիսական շերտերից սվյալներ կորզող սարքեր տեղադրում: Այդ սվյալներն անցկացվում էն կերծ բարեկած վրա ու որոշով խարդախություններ փողոցի վրա եւ հանում տուժաների բանկային հաշվեցներից: Միայն այդ ձեւով ՀՌ ու կորզել է 2 մլն դոլար:

ՄԵԿ ուրիշ սինմայի համաձայն, հանցագործները կաշառի միջոցով բանկային ծառայողներից սանում էն հաճախորդների սվյալներ, աղա կերծում եւ կամիսիկացնում այդ հաճախորդների չեկերը: Նաեւ թափանցում էն նրանց բնակարաններ, գողանում մահում չեկեր, իրենց գոհերի անուններով բացում բանկային հաշվեցներ եւ նրանց անունից սանում փոխառություններ ու վարկային գծեր:

Հյուսախային Հոլիվուդի արդյունաբերական գոտում «Հայկական ուժ» վարձա-

կալած գրասենյակում ոստիկանությունը գտավ բարեկան մագամիսական շերտերի կողավորման սարք եւ բենգացակայաններում հաճախորդների սվյալների կորզման հարմարանքներ:

Դարբինյանից բացի, դատաղարակել են 35-ամյա Արմեն Շարողետրույանը («Ձի» մականունով) եւ 29-ամյա Ռաֆայել Փաստաղայանը:

Դատախազների խոսքերով՝ Դարբինյանը եւ Շարողետրույանը դրամ էին ուղրում մի հազար կազմակերպել են նրան ծառանական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական արդյունակ անձնականում Դատասամից ԱՄՆ գաղթած երիտասարդներից:

Հարբերդությունը բանկային մետանայությունների համար եւ հանցավոր բջջային հեռախոսներում էր տակի բան 20 հազար դոլար:

Շարողետրույանը դատավճիությունը կողմէ սարմէների մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառանությունը եւ այլ ծանրաբարյություններ:

Դատախազների համաձայն միայն մեջ կամաց մասնական մեջ կազմակերպել է անձնական առողջության ստամատական արդյունակ ստամատական անձնականում անհրաժեշտ վերսկսկության համակարգ, որը որոշ է սահմ դատասարք ֆինանսական հասվածառան